

Bestrijding van Amerikaans Vuilbroed Uitvoeringsdraaiboek

PPO Bijen & Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij
e-mail: teerd.blacquiére@wur.nl

Beschrijving van de ziekte

Amerikaans vuilbroed (AVB) is een ziekte van de Europese honingbij, die al ver voor onze jaartelling werd beschreven. De ziekte wordt veroorzaakt door de bacterie *Paenibacillus larvae*, waarvan de sporen vaak in bijenvolken aanwezig zijn, zonder schade te veroorzaken. Af en toe komt het tot uitbraken, dan besmetten de sporen van de bacterie jonge larven, om zich in de latere levensstadia van de larve massaal te ontwikkelen tot miljarden sporen. In dit stadium gaat het bijenvolk meestal te gronde, en breidt de ziekte zich heel gemakkelijk uit naar andere bijenvolken en bijenstanden in de omgeving.

Aanpak in Europa

- aangifte is verplicht
- ziektehaard wordt geïsoleerd
- 'stamping out' of schoonmaak bijenstand
- spergebied 3 km + vervoersverbod
- geen export bijen en bijenspul uit gebied

Bijen kunnen leven met AVB

- België: 11% honing bevat sporen AVB
- België past stamping out toe
- Duitsland: 10% honing bevat sporen AVB
- Duitsland ruimt zieke volken op en maakt bijenstand + andere volken schoon
- toch geen verschil besmetting!
- in ~10% van de honing (= bijenstanden) sporen
- in < 1% uitbraak
- bijen kunnen er kennelijk goed mee leven
- hygiënisch gedrag (uitruimen van zieke en dode larven) -> minder AVB
- selecteren

Aanpak in Nederland

- eenvoudig en eenduidig
- goedkoop
- door de imker zelf
- met hulp van gezondheidscoördinatoren en PPO Bijen
- uitvoeringsdraaiboek

Uitvoeringsdraaiboek

1. **Ontdekking ziekteverschijnselen:** melden bij + advies vragen van PPO Bijen
2. **Verdenking:** misschien AVB
 - melden Meldpunt Dierziekten in Kerkrade (tel. 045 - 535 42 32) (verplicht)
 - contact leggen met lokale bijengezondheidscoördinator (BGC)

3. **Controle bijenstand** (BGC + imker)

- hygiëne richtlijnen
- instructiekaart "diagnose AVB"
- Vita testkit
- melding resultaat bij PPO Bijen

4. **Melding**

Geen AVB:

- PPO Bijen meldt af bij VWA (voedsel en warenautoriteit)

Wel AVB:

- PPO Bijen meldt een uitbraak van AVB aan het Meldpunt.
- vaststellen door kweek of Vita Test
- 3 km gebied + kaart door VWA
- alle bijenhouders en bijenvolken in kaart brengen lokale vereniging, BGC.
- vervoersverbod (VWA)

5. **Tracering:** natrekken recente reizen en contacten besmette volken

6. **Opruimen zieke volken + schoonmaken andere volken + bijenstand**

- zieke volken afzwavelen
- ramen verbranden
- kasten schoonmaken: 6% soda en aflambereen
- andere volken:
 - ramen verbranden
 - volken op kunststraat in schone kasten
 - voeren
 - kasten schoonmaken: 6% soda en aflambereen

7. **Omgevingscreening**

- straal van drie km: alle volken controleren
- instructiekaart "diagnose"
- tweede controle na vier weken
- De BGC verzamelt de verklaringen.

8. **Controle schoongemaakte stand na vier weken**

9. **Doorgeven:** gebied schoon aan PPO Bijen

10. **Doorgeven:** PPO Bijen geeft door aan VWA:

- zieke bedwongen
- verzoek gebied vrij te geven

11. **Vrijgeven:** de minister geeft het gebied vrij

